

Sisällysluettelo

JOHDANTO	1
Euroopan unionin oikeusjärjestys	1
Eurooppalainen energiaoikeus ja energiapolitiikka	2
Huomautuksia tästä teoksesta	6
 1 EUROOPAN UNIONIN INSTITUUTTIOT	8
1.1 Euroopan parlamentti	9
1.2 Eurooppa-neuvosto	10
1.3 Neuvosto	11
1.4 Komissio	13
1.5 Euroopan unionin tuomioistuin	15
 2 EUROOPPAOIKEUDELLISET OIKEUSLÄHTEET JA NIIDEN TULKINTA	19
2.1 EU-oikeuden oikeuslähteen ja normihierarkia	19
2.1.1 EU:n oikeusjärjestelmän perustan luovat periaatteet	20
2.1.2 Perussopimukset ja niihin rinnastuvat sopimukset ja periaatteet	21
2.1.3 Kansainväliset sopimukset	22
2.1.4 Johdettu EU-oikeus	22
2.1.5 Delegoidut säädökset ja täytäntöönpano säädökset	24
2.1.6 Muut EU-oikeuden oikeuslähteet.....	25
2.2 EU:n perussopimusten tulkinnasta	29
2.2.1 EU-oikeuden erityispiirteet ja tulkinta	29
 3 VERTIKAALINEN TOIMIVALLANJAKO EUROOPAN UNIONIN JA JÄSENVALTIOIDEN VÄLILLÄ	34
3.1 Toimivaltaa luovat ja rajoittavat periaatteet.....	34
3.2 Toimivaltalukat	35
3.3 Unionin toimivalta solmia kansainvälisiä sopimuksia.....	37
3.4 Toimivalta energia-alalla	39
 4 EU-OIKEUDEN VALTION SISÄISESTÄ VAIKUTUKSESTA JA VALTION VAHINGON KORVAUSVELVOLLISUUDESTA	41

4.1	Välittömät oikeusvaikutukset ja EU-oikeuden suora sovellettavuus	41
4.2	Valtion vahingonkorvausvastuu	
	EU-oikeuden rikkomuksesta.....	45
4.2.1	Vahingonkorvausvastuun edellytykset	46
4.2.2	Valtion käsite.....	47
4.2.3	Menettelysäännökset vahingonkorvausvastuun edellytysten täytyessä.....	49
5	SEKTORIKOHTAINEN ENERGIAMARKKINASÄÄNTELY: TAUSTA JA PÄÄPIIRTEET.....	51
5.1	Johdanto	51
5.2	Kolmansien pääsy verkkoon.....	55
5.3	Toimintojen eriyttäminen.....	58
5.4	Poikkeukset kolmansien verkkoon pääsystä ja toimintojen eriyttämisestä.....	62
5.4.1	Yksityisiä infrastruktuurihankkeita koskeva poikkeus	63
5.4.2	Poikkeus uusille tai eristyneille markkinoille	67
5.4.3	”Ota tai maksa” -sopimukset.....	69
5.5	Energiamarkkinaviranomaiset kansallisella ja EU:n tasolla.....	72
5.5.1	Kansalliset energiamarkkinaviranomaiset.....	72
5.5.2	Energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyövirasto	77
5.6	Lopuksi	79
6	EU:N KILPAILUOIKEUDEN SOVELTAMINEN ENERGIAMARKKINOILLA.....	81
6.1	Johdanto	81
6.2	SEUT 101 ja kielletty yritysten välinen yhteistyö	82
6.3	SEUT 102 artikla ja määräävän markkina-aseman väärinkäyttö.....	86
6.3.1	Määräävän markkina-aseman arvioiminen	87
6.3.2	Määräävän markkina-aseman väärinkäytön arvioiminen	89
6.4	Energiainfrastruktuuri ja EU:n kilpailuoikeus.....	93
6.4.1	Avainaseman hallinta ja energiamarkkinat.....	93
6.4.2	Maakaasuputket ja sähköverkot avainasemina: katsaus viimeaikaiseen oikeuskäytäntöön Euroopassa	95
6.4.3	Tapausten arviointia: mitkä hyödykkeet ovat avainasemia?	98
6.4.4	Tapausten arviointia: millainen toiminta on avainaseman kiellettyä hyväksikäyttää?	99
6.5	Energiasopimukset ja EU:n kilpailuoikeus	100
6.5.1	Pitkäkestoiset sopimukset energiamarkkinoilla	101
6.5.2	Alueelliset myyntirajoitteet maakaasusopimuksissa.....	105
6.6	Lopuksi	107
7	TUONTI- JA VIENTIRAJOITUKSET SEKÄ EU:N ENERGIAMARKKINAT	109
7.1	Johdanto	109
7.2	Tavaroiden vapaa liikkuvuus ja energia.....	111
7.3	Lopuksi	117

8	KESTÄVÄ KEHITYS JA EU:N ENERGIAOIKEUS	118
8.1	Johdanto	118
8.2	Uusiutuva energia sähköntuotannossa	119
8.3	Liikenteen biopolttoaineet	121
8.4	Energiatehokkuus.....	122
8.4.1	Rakennusten energiatehokkuus	122
8.4.2	Energiaan liittyvien tuotteiden energiankulutuksen ilmoittaminen	123
8.5	Lopuksi	124
9	EU:N ENERGIAOIKEUDEN ULKOISET ELEMENTIT	125
9.1	Johdanto	125
9.2	Energiayhteisö	127
9.3	Energiainvestoinnit ja sopimus energiaperuskirjasta.....	129
9.4	Lopuksi	131
	LOPPUSANAT	133
	SANASTO	135